

Tiroid konu başlıkları

1. Tiroid bezi/Testleri/Guatr
2. Tiroid nodülü
3. Tiroid biyopsisi
4. Tiroid kanserleri
5. Tiroid ameliyatı
6. Hipotiroidi/Hashimoto
7. Tiroid hormonu tedavisi
8. Hipertiroidi/Graves
9. Radyoiyot (atom) tedavisi
10. Gebelikte tiroid bezi

9. Radyoiyot (Atom) Tedavisi www.erdincerturk.com/radyoiyot

Radyoiyot tedavisi ne demektir?

Halk dilinde atom tedavisi olarak adlandırılan radyoiyot tedavisi (radyoaktif iyot tedavisi) radyasyon etkili iyodun vücuda verilmesi ile uygulanan bir tedavi şeklidir. İyot vücutta sadece tiroid hücrelerinde bulunduğu için bu hücrelerde radyasyon etkisi oluşturur. Bu şekli ile bir radyasyon tedavisidir. Dışardan cihazlarla verilen radyasyon tedavisinden farklı olarak vücuda alınarak doğrudan hedef hücrelere verilen bir radyasyon tedavisidir. Çevredeki dokular, hücreler radyasyondan etkilenmez.

Radyoiyot tedavisi hangi hastalıklarda uygulanmaktadır?

En sık tiroid bezinin aşırı hormon üretimine bağlı gelişen zehirli guatr durumlarında kullanılan bir tedavidir (Bkz. Hipertiroidi/Graves). İlaç tedavileri ile yeterli sonuç alınamayan hipertiroidi hastalarında genellikle önerilen tedavi şeklidir. Hipertiroidi dışında tiroid kanserli hastaların tedavisinde de radyoiyot tedavisi kullanılır (Bkz. Tiroid kanserleri). Burada amaç tiroid ameliyatı sonrası geride kalan dokuların radyoiyot tedavisi ile tamamen ortadan kaldırılması ve tiroid kanserinin tekrar ortaya çıkma olasılığının azaltılmasıdır.

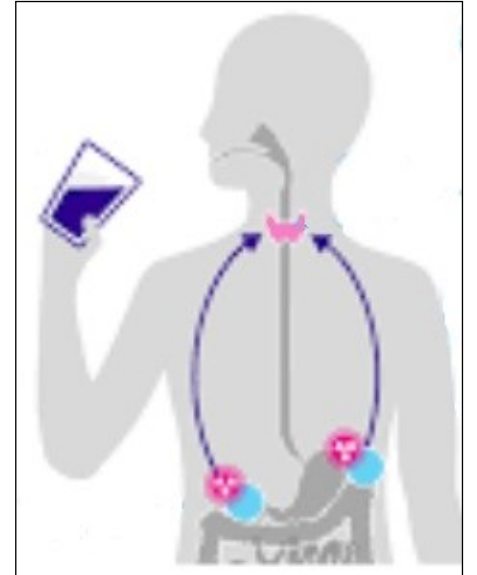
Radyoiyot tedavisi öncesi dikkat edilmesi gerekenler nelerdir?

Radyoiyot tedavisi öncesi hasta tiroid hormonu içeren ilaçları kullanmaması gerekir. Bu ilaçların kullanılması verilen radyoaktif iyodun tiroid bezinde tutulmasını engeller. Özellikle tiroid kanserli hastalar radyoiyot tedavisi öncesi 3-4 hafta süre ile tiroid hormonu ilaçlarını almamalıdır. Hipertiroidi tedavisi altında olan hastaların da radyoiyot tedavisi öncesi bu hastalığın tedavisi için kullandıkları ilaçları 5-7 gün öncesinden kesmeleri gerekir. Böylelikle radyoiyot tedavisi daha etkin olur. Radyoiyot tedavisi öncesi dikkat edilmesi gereken diğer bir özellik iyod tüketiminin azaltılmasıdır. Bu tedavi sırasında radyasyon iyotla birlikte tiroid bezine gönderileceği için öncesinde iyodun fazla tüketilmesi tiroid bezinin iyodu tutma kapasitesini anlamlı şekilde azaltır.

Radyoiyot tedavinin etkinliğini artırmak için öncesinde iyod tüketimi kısıtlanmalıdır. Bu amaçla iyottan zengin besinler olan deniz ürünlerinin tüketimi 15-20 gün öncesinden başlamak üzere yasaklanır. Ayrıca iyot ile zenginleştirilmiş tuz yerine az miktarda iyotsuz tuz tüketimi tercih edilir. Yoğun tuz ile hazırlanan salamura, salça gibi besin tüketimi, iyot içeren ilaçlar mümkün olduğunca kısıtlanmalıdır.

Radyoiyot tedavisi nasıl uygulanmaktadır?

Radyoiyot tedavisi sırasında özel bir girişim uygulanmamaktadır. İşlem, hastaya bir bardak su içerisinde veya kapsül olarak radyoiyodun içerilmesinden ibarettir. Özel bir tadı yoktur. Hastanede uygulanmasının nedeni radyasyonun kontrollü bir şekilde verilmesidir. Hastanede yatış gerekliliği verilen doza bağlıdır. Zehirli guatr amacı ile kullanılan dozlarda yatış gerekmez. Tiroid kanserli olgularda kullanılan yüksek dozlar için hastane yatış gerekli olur. Hastanede yatışın amacı vücuda verilen radyasyonun idrarla büyük oranda atılması ve bu dönemi radyasyonun kontrol altında olduğu özel bir odada geçirilmesi istenir. Böylelikle vücuda alınan radyasyon etraftaki kişilere ve dış ortama yayılmamış olur.

Radyoiyot tedavisi sonrası nelere dikkat edilmelidir?

Radyoiyot içildikten sonra vücuttaki radyasyonun etraftaki kişileri etkilememesi için bazı önlemler alınmalıdır. Radyoiyodun hastalara verildiği nükleer tıp bölümlerinde radyasyondan korunma önerileri hastalara etraflıca bildirilir. Düşük dozda olan bu radyasyon özellikle hamileler için riskli olabilir. Bu nedenle hamilelerle, küçük çocuklarla aynı ortamda uzun süre kalmamalıdır. Hastanede izolasyon uygulanan hastalar evlerine taburcu edildikten sonra da bir süre için radyasyondan korunma önerilerini uygulamaları gerekmektedir. Radyoiyot tedavisi sonrası hekiminizin önerisine göre tiroid hormonu ilaçları başlanabilir. Radyoiyot tedavisi ile alınan radyasyon tiroid hücrelerinde tutulan kısmı dışındakiler idrar, ter ve tükürük ile vücuttan atılır. Bu nedenle sonraki günlerde sık duş alınmalı, tükürük salgısını artırıcı önerileri dikkatli uygulamalıdır.

Radyoiyot tedavisi sonrası zehirli guatr tamamen düzelir mi?

Zehirli guatrlı bir hastada radyoiyot tedavisinin etkisi 1 ay içerisinde başlar. Tiroid hormon seviyesinin normale gelmesi sıklıkla 1-6 aylar arasında olur. Tedavinin etkinliği kısa sürede çıkmayacağı için hekim önerisi olmadan ilaçlar kesilmemelidir. Tedavinin hemen öncesinde ve sonrasındaki birkaç gün süre ile ilaçların kesilmesi atom tedavisinin etkinliği için gereklidir. Ancak daha sonra tedavi tekrar başlanmalı ve kan hormon kontrollerine göre doz azaltılması yapılarak uygun zamanda ilaç tedavisi kesilmelidir. Hastaların bir kısmında tiroid tembelliği gelişebileceğinden tiroid hormonu tedavisi gerekebilir (Bkz. Tiroid hormonu tedavisi). Hastaların çok büyük bölümünde radyoiyot tedavisi ile tiroid hormon fazlalığı düzelir ancak nadiren yeterli yanıt alınamayan durumlar olabilir. Bu durumda tekrar radyoiyot tedavisi önerilebilir.

Radyoiyot tedavisi sonrası tiroid tembelliği olasılığı yüksek midir?

Graves hastalığında radyoiyot tedavisi sonrası tiroid tembelliği olasılığı oldukça yüksektir (Bkz. Hipertiroidi/Graves). Bu hastalarda kalıcı tembellik oluştuğunda ömür boyu tiroid hormonu kullanmaları gerekir (Bkz. tiroid hormonu tedavisi). Toksik nodüler guatr tanılı hastalarda ise radyoiyot tedavisi sonrası tiroid tembelliği olasılığı düşüktür. Nadiren gelişebilir. Tiroid kanserli hastalarda radyoiyot tedavisi tiroid ameliyatından sonra verilir. Bu hastalarda tüm tiroid bezinin çıkarıldığı operasyon yapıldığı için radyoiyot tedavisi öncesi zaten tiroid tembelliği vardır.

Radyoiyot tedavisi ile verilen radyasyon uzun dönemde kanser riski oluşturur mu?

Radyoiyot tedavisinde düşük doz radyasyon verilir. Vücutta sadece tiroid bezinin hücrelerinde tutulur. Sadece guatr bezinde etkilidir. Geri kalan kısmı hızla böbreklerden ve terle atılır. Vücudun diğer hücrelerinin radyasyona maruziyetleri yok denecek kadar az olarak kabul edilmektedir. Bu radyasyona bağlı olumsuz etki bildirilmemiştir. Çok uzun süreli izlemlerin yapıldığı çalışmalarda da radyoiyot tedavisi alan hastalarda kanser olasılığı daha yüksek bulunmamıştır.

Radyoiyot tedavisi sonrası hamilelik planlanabilir mi?

Radyasyon hamileliği çok olumsuz etkileyebilir. Yapılan araştırmalar radyoiyot tedavisi ile alınan radyasyonun çok büyük kısmının ilk günler içerisinde vücuttan tamamen atıldığını göstermiştir. Ancak hamilelik açısından hiç risk oluşturmaması açısından 6 ay süre ile beklemek gerekir. Radyoiyot tedavisi sonrası 6. Aydan sonra hamilelik güvenlidir.